

εις τὰς χώρας ταύτας. Καὶ ἂν ὑποτεθῆ ὅτι ἀπέτυχε διότι δὲν εἶχε νὰ παλαίῃ πρὸς τὰ ἰθαγενῆ στοιχεῖα, ἀλλὰ πρὸς τὴν κατισχύσασαν ἤδη αὐτῶν ἀκαταγώνιστον τοῦ ἑλληνισμοῦ δύναμιν καὶ ἄνευ τούτου ἤθελεν ἐπικρατῆσαι τῶν ἄλλων γλωσσῶν καὶ τῶν ἐθνοτήτων τῆς Ἀνατολῆς, μὴ λησμονήσωμεν πρῶτον ὅπόσον βραδέως ἐπεξέτεινεν ἡ Ρώμη τὴν ὀριστικὴν αὐτῆς κυριαρχίαν μέχρι τῆς Ἀσίας. Ἐὰν ἐχρειάσθησαν 3 ἑκατονταετηρίδες ἵνα παραχθῶσιν οἱ καρποὶ τῆς ἐγκεντρίσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν διαδόχων γενομένης, ὃ ἐπὶ τῆς κηρύξεως σχεδὸν τοῦ Εὐαγγελίου καταλαβὼν τὴν Ἀσίαν λατινισμὸς δὲν ἤθελε βεβαίως ἀπαιτήσῃ ὀλιγώτερον πρὸς τὸν ἐνοφθαλμισμὸν αὐτοῦ χρόνον. Τίς δὲ ἤθελε ἀποβῆ ἔν τῷ μεταξύ ἢ τοῦ χριστιανισμοῦ τύχη; Καὶ ἔπειτα ὅπόσον οἰκτρὰ δὲν ἤθελε καταντήσῃ διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἢ τοιαύτη τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ διάδοσις! Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος δὲν διεσώθη, τοῦλάχιστον δὲν διέσωσε τὴν ἱστορικὴν αὐτοῦ ἀξίαν, εἰμὴ διὰ τῆς μετὰ τοῦ χριστιανισμοῦ συμμαχίας. Ἀλλά, ἂν ὑπηρετήσῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, πολλαπλασίονα ἀπήλυνσε παρ' αὐτοῦ, ἕνεκα τῆς διακονίας ἐκείνης, τὴν ἀνταμοιβήν· διότι δι' αὐτοῦ ἐπρωταγωνίστησεν ἐν τῷ μέσῳ αἰῶνι καὶ δι' αὐτοῦ ἰδίως ἀνεκαινίσθη ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις. Μέγα λοιπὸν καὶ ὑπὸ τῆς Προνοίας αὐτῆς θαυματουργηθὲν μᾶλλον ἢ ὑπὸ ἀνθρώπων διαπραχθὲν γεγονός ἐστὶν ἢ τοῦ ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν διάδοσις· μέγα διὰ τὴν ὅλην τῆς ἀνθρωπότητος ἱστορίαν· μέγα διὰ τὴν ὅλην τῆς ἑλληνικῆς ἐθνότητος τύχην, διότι ἅπασα ἡμῶν ἢ μετέπειτα κοινωνικὴ, ἠθικὴ, διανοητικὴ κατάστασις, τοῦ γεγονότος ἐκείνου ἐστὶν ἀπόρροια. Τούτου δ' ἕνεκα ἐξεθέσαμεν ὀπωσοῦν λεπτομερῶς ἐνταῦθα τὰς ποικίλας αὐτοῦ περιπετείας.



Ἑλπίς (ἐγχάρωντος λίθος)

